

UITTREKSEL UIT DE NOTULEN VAN DE GEMEENTERAAD

GR/2025/224

Zitting van 22/10/2025

Aanwezig: Daan Versonnen, voorzitter gemeenteraad

Lode Van Looy, burgemeester

Mieke Van den Brande, Bart Vanmarcke, Yves Goovaerts, Pascal Vercammen, Lola Vanderweyen, schepenen

Jan Fonderie, Guido Vaganée, Geert Teughels, Wim Van der Donckt, Karl Theerens, Marcel Claes, Julie De Clerck, Sofie Crauwels, Dirk Keuleers, Marc Huyghe, Lukas De Backer, Edwin Stevens, Patricia Frederickx, Cindy Symons, Peggy Aerts, Chantal Jacobs, Jef Jacobs, gemeenteraadsleden
Ethel Van den Wijngaert, algemeen directeur

Afwezig met kennisgeving: Conny Van den Brande, gemeenteraadslid

Brandweer - Gemeentelijke dotatie 2026-2031 voor hulpverleningszone Rivierenland: Vaststelling

De raad,

In openbare zitting vergaderd.

Samenvatting

De zoneraad van Hulpverleningszone Rivierenland legde op 05/09/2025 de gemeentelijke dotaties 2026-2031 vast.

Alvorens de ontwerpbegroting voor het dienstjaar 2026 aan de zoneraad te kunnen voorleggen, dienen ook de 18 gemeenteraden de dotaties in hun meerjarenplan in te schrijven.

De wettelijke voorziene timing voor de goedkeuring van de gemeentelijke dotaties in de gemeenteraad is uiterlijk 01/11/2025.

Een goedkeuring van dotaties in de gemeenteraden is tevens van belang in het kader van de financiering van de hulpverleningszone voor de financiering van werkingskosten en personeelsuitgaven, en in het vervolledigen van de gemeentelijke begroting en meerjarenplanning 2026-2031.

Er wordt een exploitatietoelage voor de gemeente Bonheiden voor de periode 2026-2031 vastgesteld op € 956.318.

De investeringstoelage bedraagt € 17.398,13.

Aan de gemeenteraad wordt voorgesteld om de gemeentelijke dotatie dienstjaar 2026-2031 van de gemeente Bonheiden voor de hulpverleningszone Rivierenland vast te stellen.

Voorgeschiedenis

- 04/07/2025: Goedkeuring gemeentelijke dotaties 2026-2031 door de zoneraad.
- 05/07/2025: Goedkeuring verdeelsleutel voor de gemeenten door de zoneraad.
- 09/09/2025: Mail secretaris hulpverleningszone Rivierenland met als bijlage een ontwerpbesluit en overzicht van de dotaties vanuit de gemeenten.

- 22/09/2025: Digitale toelichting over het meerjarenplan 2026-2031 door brandweerzone Rivierenland.

Feiten en context

De nieuwe bestuursploeg van brandweerzone Rivierenland diende opnieuw het bedrag van de gemeentelijke dotaties te bepalen. Om deze beslissing voor te bereiden, werd in de schoot van de zoneraad een werkgroep Financiering opgericht, met afvaardiging vanuit de zoneraad en de zoneleiding.

De zoneraad van 04/07/2025 bereikte een akkoord over de gemeentelijke dotaties voor de periode 2026-2031. Deze zijn als volgt samengesteld:

- € 27.483.368,- per jaar exploitatiedotatie;
- € 500.000,- per jaar investeringsdotatie.

De zoneraad van 05/09/2025 bereikte een akkoord over de verdeling over de gemeenten van deze bedragen. De bestaande verdeelsleutel op basis van het inwonersaantal wordt voor 75% gehandhaafd. Voor de periode 2026-2031 wordt het inwonersaantal van 01/01/2025 als basis gehanteerd. De overige 25% is een berekening op basis van diverse bijkomende parameters, zoals oppervlakte, kadastraal en belastbaar inkomen en risico's op het grondgebied van de gemeente. Deze parameters zijn afkomstig uit de Wet op de Civiele Veiligheid.

Met dit ontwerpbesluit schrijft de gemeente het voorziene jaarlijkse bedrag in de gemeentelijke begroting in voor de hele bestuursperiode.

Juridische grond

- Het Decreet over het lokaal bestuur.
 - Wet van 15/05/2007 betreffende de civiele veiligheid. (B.S. 31/07/2007) en (erratum 01.10.2007): Art. 68.* § 1. De gemeentelijke dotatie wordt ingeschreven in de uitgaven van elke gemeentebegroting. Zij wordt ten minste in twaalfden uitbetaald. [Vervangen bij W. van 19/04/2014, art. 23, 1° (inw. 2/08/2014) (B.S. 23/07/2014);
 - § 2. De dotaties van de gemeenten van de zone worden jaarlijks vastgelegd door de raad op basis van een akkoord, bereikt tussen de verschillende betrokken gemeenteraden. Het akkoord wordt bereikt ten laatste op 01/11 van het jaar voorafgaand aan het jaar waarvoor de dotatie bestemd is.
- Ministriële omzendbrief van 24/09/2024 betreffende de onderrichtingen voor de opmaak van de begroting van de hulpverleningszones voor 2025 en de bijhorende begrotingswijziging.

Argumentatie

Alvorens de ontwerpbegroting voor het dienstjaar 2026 aan de zoneraad te kunnen voorleggen voor goedkeuring dienen de 18 gemeenteraden de dotaties voor de jaren 2026-2031 goed te keuren. De wettelijk voorziene timing voor goedkeuring van de gemeentelijke dotaties in de gemeenteraad is uiterlijk 01/11/2025. Een goedkeuring van dotaties in de gemeenteraden is tevens van belang in het kader van de financiering van de hulpverleningszone voor de financiering van werkingskosten en personeelsuitgaven, en in het vervolledigen van de gemeentelijke begroting en meerjarenplanning 2026-2031.

De totale gemeentelijke dotaties, zoals goedgekeurd door de zoneraad van 04/07/2025, is enerzijds samengesteld uit een basisdotatie en investeringsdotatie:

- € 27.483.368,- per jaar exploitatiedotatie;
- € 500.000,- per jaar investeringsdotatie.

Bij de aanvang van de legislatuur werd de zoneraad geïnformeerd over de uitdagingen van de komende legislatuur:

- De voorziene SLA effectief overal realiseren. Vooral in Lier en Heist-op-den-Berg staat die onder druk.
- De bemanning van de ziekenwagens volgens de vernieuwde norm van FOD Volksgezondheid realiseren.
- (Dag)beschikbaarheid van de posten door vrijwilligers staat onder druk.
- De leeftijd van de operationele medewerkers, ongeacht het statuut, is eerder hoog.
- Gepresteerde permanentie-uren door vrijwilligers en gepresteerde 'OPT OUT-uren' voor permanentie door beroeps zijn hoog.
- Aanwerving vrijwillige brandweerlieden is een prioriteit.

Op basis hiervan werden een aantal beleidsvoorstellen voorbereid. Wanneer de zone tegemoet wil komen aan de huidige uitdagingen, is hiervoor 9 miljoen euro extra per jaar nodig overeenkomstig de voorstellen van het Technische Commissie.

Bijkomend werd berekend dat verderzetting van het huidige beleid er 6,25 miljoen bijkomend per jaar nodig is. Dat bestaat erin iedereen die vandaag in dienst is te verlonen, het aanwezige materiaal te onderhouden en minimaal de investeringen van de vorige legislatuur voort te zetten, waarbij uit een vergelijkende studie van de brandweerzones blijkt dat hulpverleningszone Rivierenland inzake exploitatie de 8ste en inzake investeringen de 3de goedkoopste zone van België is.

Op basis van de inspanningen van de werkgroep Financiering, werd de gewenste jaarlijkse meerkost van 9 miljoen gereduceerd tot een jaarlijkse meerkost van € 2.369.998.

Er wordt meegegeven dat de stijging van het exploitatiebudget reeds rekening houdt met een aantal maatregelen/parameters die de zoneraad op 04/07/2025 goedkeurde:

- Parameters:
 - Alle signalen wijzen in de richting dat € 1.100.000,- extra federale dotaties realistisch zijn. Daarnaast is een hogere financiering van € 1.130.000,- voor DGH te verwachten. In dat geval dient wel aan de normen voldaan te worden, en de inschakeling van beroepsambulanciers kadert daarin.
 - Een verhoging van retributies vanaf 01/01/2026, met als inschatting € 500.000,- per jaar meer aan inkomsten.
 - De financiering van investeringen in materiaal zal gebeuren met de eerder bepaalde investeringsdotatie van maximaal € 500.000. De rest van materiaalkost investeringen wordt gefinancierd met leningen. De financiering van nieuwbouwkazernes en renovatie van kazernes zal verder gebeuren met de eerder goedgekeurde leningen door de brandweerzone.
 - De kost van eventuele bodemsanering n.a.v. PFAS-vervuiling is niet in rekening gebracht.
- Maatregelen:
 - Behoud van de SLA.

- De zoneleiding heeft de opdracht de uitdagingen op het vlak van SLA/dekking, beschikbaarheid medewerker, bestaffing ziekenwagens, inzetbaarheid medewerkers en werkbelasting uit te werken.
- Een verhoging van het investeringsbudget om terug bij te bouwen op het vlak van voertuigen, materieel en gebouwen. De afgelopen jaren was er immers een onderinvestering en die opmerking werd eerder al geformuleerd door Binnenlandse Zaken. Tegelijkertijd is er een aangepast investeringsplan van voertuigen door verlenging afschrijftermijn, geen technische hoogtewerkers, verlaging van aantal voertuigen. Deze simulatie levert een gemiddelde nood aan investeringen van € 3,9 miljoen per jaar in plaats van € 4,7 miljoen. Er wordt opgemerkt dat door de voorziene aanpassingen uitval van voertuigen kan stijgen, en dat de beperking van reservevoertuigen impact kan hebben (vooral bij de inzet van een MFAP). Dit zal (tijdelijke) verschuivingen van voertuigen met zich meebrengen.

De zoneraad van 05/09/2025 bereikte een akkoord over de verdeling over de gemeenten van deze bedragen. De bestaande verdeelsleutel op basis van het inwonersaantal wordt voor 75% gehandhaafd. Voor de periode 2026-2031 wordt het inwonersaantal van 01/01/2025 als basis gehanteerd. De overige 25% is een berekening op basis van diverse bijkomende parameters, zoals oppervlakte, kadastraal en belastbaar inkomen en risico's op het grondgebied van de gemeente. Deze parameters zijn afkomstig uit de Wet op de Civiele Veiligheid.

De vastlegging van de dotaties voor een periode van 6 jaar betekent dat er in het begin van de legislatuur de zone in verhouding meer middelen ter beschikking krijgt. Dit dient echter om de tekorten van de stijgende kosten van de volgende jaren op te vangen via de overdrachten van de vorige jaren. Bijgevolg worden die overschotten niet terug gestort naar de gemeenten.

Dit heeft het voordeel dat er niet jaarlijks (moeilijke) discussies moeten gevoerd worden en dat er, zowel voor gemeenten als voor de zone, duidelijkheid is voor een langere periode.

Dit heeft echter als nadeel voor de zone dat er vanuit de gemeenten wordt verwacht dat de brandweerzone binnen de afgesproken portefeuille blijft. Uitzonderlijke omstandigheden, zoals een extreme indexering, dient dan, onder de vorm van besparing, door de brandweerzone opgevangen te worden. Dit is in de voorbije legislatuur de realiteit geweest.

Het tijdsschema voor de goedkeuring van de begroting van de hulpverleningszone voor het dienstjaar 2026 is als volgt:

- Zoneraad 05/09/2025: aktenaam van de ontwerpbegroting.
- Toelichting gemeenteraadsleden. De uitnodiging werd door de zonesecretaris bezorgd aan de algemeen directeurs in de week van 25/08/2025. De digitale toelichting over de begroting is voorzien op 22/09/2025.
- Zoneraad 03/10/2025: goedkeuring van de ontwerpbegroting.

Dit tijdschema kan enkel gehandhaafd worden indien alle gemeenteraden hun goedkeuring verleend hebben aan de gemeentelijke dotaties voor de komende jaren. Concreet betekent dit dat de beslissingen van de gemeenteraden bekend moeten zijn bij de zonesecretaris op 02/10/2025.

Financiële gevolgen

- Het bedrag van € 956.318,- wordt in het meerjarenplan 2026-2031 opgenomen op boekhoudsleutel A1.4.04/0410-00/6494000.
- Het bedrag van € 17.398,13 wordt in het meerjarenplan 2026-2031 opgenomen op boekhoudsleutel A1.4.05/0410-00/6640000.

Stemming

Met 16 stemmen voor (Daan Versonnen, Lode Van Looy, Mieke Van den Brande, Bart Vanmarcke, Yves Goovaerts, Pascal Vercammen, Lola Vanderweyen, Jan Fonderie, Marcel Claes, Julie De Clerck, Sofie Crauwels, Dirk Keuleers, Marc Huyghe, Lukas De Backer, Edwin Stevens, Chantal Jacobs), 8 onthoudingen (Guido Vaganée, Geert Teughels, Wim Van der Donckt, Karl Theerens, Patricia Frederickx, Cindy Symons, Peggy Aerts, Jef Jacobs)

Besluit:

Artikel 1 - Stemt de dotatie 2026-2031 die aan de hulpverleningszone Rivierenland wordt toegekend als volgt:

- Gewone dotatie: € 956.318,- per jaar;
- Buitengewone dotatie: € 17.398,13 per jaar.

Artikel 2 - Maakt deze beslissing, overeenkomstig artikel 286 en 287 van het Decreet over het lokaal bestuur, binnen de 10 dagen bekend op de gemeentelijke website en brengt de toezichthoudende overheid, overeenkomstig artikel 330 van het Decreet over het lokaal bestuur hiervan dezelfde dag op de hoogte.

Artikel 3 - Bezorgt een afschrift van dit besluit aan de zonesecretaris van Hulpverleningszone Rivierenland.

Voor eensluidend uittreksel:

[SIG01]

[SIG02]